

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

KESKUSTAN KEHITTÄMISHANKKEET JA TOIMENPITEET 2019/**2020** - 2023/2030

Etenemissuunnitelman päivitys **2020**

- Muutokset 2018 ohjelmasuunnitelman yhteydessä hyväksyttyyn etenemissuunnitelmaan
- Tärkeimmät muutokset 2020 merkitty sinisellä kirjasimella
- Koko kehittämisohjelman ja etenemissuunnitelman laajempi päivitys tulossa vuonna 2021

Tampereen keskusta kehittyy ja sitä kehitetään. Kehitystä vauhditetaan ja kehityksen suuntaa ohjataan hankkeilla ja hankeyhdistelmillä. Osan hankkeista laittaa alkuun ja/tai toteuttaa Tampereen kaupunki. Osan hankkeista toteuttaa joku muu, tavallisesti kuitenkin yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Yhteinen suunta ja yhteistyö antavat vauhtia myönteiselle kehitykselle. Keskustan kehittämishankkeita ohjelmoidaan noin viideksitoista vuodeksi eteenpäin. Tarkempi aikataulutus osoitetaan noin viideksi vuodeksi.

Hankeluetteloita päivitetään 1–2 vuoden välein. Hankkeet ryhmitellään kuuteen toimenpidekokonaisuuteen, joista kustakin on oma hanketaulukonsa. Hankkeiden nimet ja aikataulut ovat osittain alustavia. Tarkempi hankkeistus kaupungin toiminnan suunnittelun ja budjetoinnin yhteydessä.

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

Viiden tähden keskustan strategisia ilmiöitä ja muutosvoimia 2020 kehittämisohjelman 2018-2030 toimenpidekokonaisuuksittain

Kaupunkiympäristö

3.1 Liikenne ja liikkuminen

- Raitiotien valmistuminen lähenee, vallalla myönteisesti odottava ilmapiiri. Raitiotien Hatanpään haaran alun toteutuminen vauhdittaa Pirkkalan haaran etenemistä
- Asemakeskuksen matkakeskus etenemässä toteutukseen, taajamajunaliikenne ja Suomi-rata tukevat tätä
- Pysäköinnistä aikaisempaa parempi taustatieto, uusia maanalaisia ratkaisuja, uusia digitaalisia ratkaisuja
- Keskustan bussiterminaalikysymykset eivät ole ratkenneet
- Kävely- ja pyöräily-ympäristössä kaupunkirakenteen muutoksista ja uudisrakentamisesta johtuvia kehittämistarpeita

3.2 Rakentaminen ja arkkitehtuuri

- Asemakeskuksen, kannen ja areenan isot hankkeet etenevät ja niillä suuri keskustan imagoa vahvistava merkitys
- Sara Hildénin taidemuseon sijaintiratkaisu tehty, asemakaava ja kilpailu etenevät, mahdollisen kulttuuripääkaupunki 2026:n kärkiä keskustassa
- Keskustorin visiotyön jälkeen nopeat elävöitystoimet, kaupungin virastokortteleiden isot muutokset, keskustan tapahtumapuiston konsepti ja muu toteutus vaihteittain
- Läntisen keskustan visiotyö aloitettu 2020
- Sorin alueen ja Ratinan suvannon alueen kehittämistarve tunnistettu kiireelliseksi
- Viinikanlahden kansainvälinen kilpailu ratkaistu ja jatkosuunnittelu alkaa
- Kaupunkikehittämisen suunnittelu- ja viestintämenetelmien uudistamisessa hyvä tuloksia ja kannattaa jatkaa (Keskustan seurantajärjestelmä, Galleria Nottbeckin pienoismalli ja 3D-luola, Keskustorin mallinnukset, Tammelan virtuaalimalli, Viinikanlahden digitaalinen kilpailu, muut digitaaliset aineistot)

3.3 Uraanit ulkotilat ja kaupunkivihreä

- Hämeenkatu ja muut raitiotiekadut rakentuvat valmiiksi
- Uusia puistoja Santalahti, Ranta-Tampella, Mokka- ja Kalevan liikuntapuisto
- Uusia virkistysreittejä Ranta-Tampella ja Tammerkoski, kehittämistarpeita tunnistettu Tammerkoski, Ratinan suvanto ja Viinikanlahden suunta
- Tammelan ja Amurin viherympäristön selvitykset tehty täyd. rakentamisen tueksi
- Keskustan kaikki keskeiset torialueet kaipaavat jatkossa kehittämistä vaikka pieniä parannuksia ja elävöittämis-toimia tehty
- Koronapandemian vaikutukset kaupunkitilan käyttöön akuutti asia

Toimintaympäristö

3.4 Kaupunkikulttuuri, tapahtumat ja matkailu

- Keskustan turvallisuutta kehittävä SURE-hanke käynnistynyt
- Koronapandemian 2020 vaikutukset isot mutta reagoitu nopeasti, vaatii jatkotoimia ja kaupunkitilan käytön kehittämistä
- Jääkiekon MM 2022 ja Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026, valmistauduttava hyvin keskustassa kaupunkitilaa ja sen käyttöä kehittämällä
- Uudistuvat Hämeenkadun valoviikot imagollisesti tärkeä hanke

3.5 Asuminen ja elämäntapa

- Ranta-Tampellan rakentaminen etenee hyvin
- Viinikanlahden kilpailusta hyvät lähtökohdat jatkosuunnittelulle
- Yksityinen täydennysrakentaminen vilkasta eri puolilla
- Erityisesti Tammelan kehitystyö aktivoitunut taloyhtiöt käynnistämään hankkeitaan, kaupungin määrällinen tavoite toteutumassa ennakoitua aiemmin jo 2025
- Kaupunkimainen elämäntapa vahvistumassa

3.6 Elinkeinot ja osaaminen

- Uusiin rakennuksiin valmistuvat toimitilakeskittymät muuttavat työpaikkatoimintojen painopisteitä keskustassa
- Ratinan kauppakeskuksen vaikutukset ja verkkokaupan osuuden kasvu havaittavissa ja aiheuttaa muutoksia keskustassa
- Työelämän ja työkuultuurin ja elämäntavan yleiset muutokset vaikuttavat kaupunkirakenteeseen
- Tapahtumatoiminta kasvava elinkeinopoliittinen mahdollisuus keskustassa
- Työpaikkamäärien seurantaan ja ennakkointiin kaivataan uusia menetelmiä
- Asemakeskus, joukkoliikennekaupunki, kaupunkiseudun kasvu sekä kehittyvä pysäköinti- ja liikennejärjestelmä ja tukevat keskustan elinvoimaa ja elinkeinoja

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

Muutosesitykset 2019 ja 2020 kaupunginhallituksen 14.5.2018 §223 hyväksymään hanketaulukkaan: 1/4

- **Sarakkeet 2018 ja 2019** poistetaan.
- **Tampereen raitiotie, vaihe 1, L 3 ja L 9**
Selvennys: vaihe 1. Pyynikintori - Hervanta ja TAYS –sekä Linja-autoasema. [Hatanpään haaran alku Sorin aukiolle ja linja-autoasemalle rakenteilla 2020, jatkosta Pirkkalaan ei päätöstä mutta valmistelussa seudullisena hankkeena.](#)
- **Tampereen raitiotie, vaihe 2, L 4**
Selvennys: [Tampereen raitiotiejärjestelmän toteutusosan 2 \(Pyynikintori – Lentävänniemi\) rakentamisesta on tavoite päättää valtuustossa lokakuussa 2020.](#)
- **Keskustorin bussiterminaalit, L 5, L 6, R 12, U 10:**
Selvennys: Linjasto 2021 suunnitelmassa Keskustorille päättyviä linjoja. [Jatkuu keskustan bussiterminaalien ja linjaston suunnittelu kokonaisuutena. Sorin aukion osaratkaisu tekeillä.](#)
- **Ratapihankadun puuttuvat osat, L 10, U 17:**
[Suunnittelusta toteutukseen 2020 lainvoiman saaneen asemakaavan mukaan. Alkaa 2020 tontinluovutuksella sekä tavara-aseman siirrolla.](#)
- **Näsikallion maanalainen eritasoliittymä ja Amuritunneli, L 11 ja Kunkun parkki, L 25:**
Kaupunginhallitus päätti, että Kunkun parkin, Näsikallion eritasoliittymän ja Hämpin parkin laajentamisen toteuttamisen suunnittelua tulee jatkaa. Amurin tunnelin kaavaprosessi viedään loppuun, mutta muuten valmistelua ei jatketa tässä vaiheessa. Vaatii edelleen tarkempaa linjausta, koska Kunkun parkin toteutuksen edellytyksenä on Amuritunnelin toteuttaminen. Hankkeet kaavoitusohjelmassa. Esitetään suunnitteluvuosiksi 2020 - 2025 ja toteutus [2026 - 2030. Huomioon vuonna 2020 valmistuneen TYPYKE 2040 sisältö. Kunkun parkin suunnittelussa uusia ratkaisuja.](#)
- **Paasikivenkadun kehittäminen Onkiniemi - Mustalahti - Ranta-Tampella L 12, R 14:**
Toteutus voi alkaa sen jälkeen kun uusi Sepänkadun ylikulkusilta avataan liikenteelle 2021.
- **Eteläpuisto, L 14, R 6, U 5, U 15, A 2:**
Eteläpuiston alue toteutetaan Viinikanlahden alueen jälkeen.
- **Tullin liikenneverkko-suunnitelma ja toteutus, L 16**
Suunnittelu ja toteutusvaihe jatkuu 2023
- **Keskustakehän kehittäminen, L 18**
Suunnittelu ja toteutusvaihe jatkuu 2022
- **Keskustan pysäköintiselvitys, L 23**
Jatkuva kehitys. [Selvitysvaihe ja aikaisempaa kattavampi tausta-aineisto valmistunut 2020. Älykkään pysäköinnin ratkaisuja kehitetään rakenteellisten pysäköintilaitosten lisäksi.](#)

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

Muutosesitykset kaupunginhallituksen 14.5.2018 §223 hyväksymään hanketaulukkoon: 2/4

- **Tammelan toriparkki ja älykäs pysäköinti** L 27, U 12
Tammelan tori ja toriparkki, kehittäminen jatkuu 2021 jälkeen kokonaisuutena, vaatii konseptointia ja asemakaavamuutoksen, toteutus alkaa aikaisintaan 2025. Smart Park Tammelan pilotointi ja laajentaminen.
- **Näsin maisemasilta**, L 34:
Suunnittelu jatkuu 2020 ja toteutetaan 2020 - 2021.
- **Vapriikinraitti**, L 35:
Valmistunut ja avattu jalankululle 30.4.2019. Kohdan voi poistaa listalta.
- **Frenckellin Patosillan leventäminen**, L 36:
Tarkastelut yhteyksissä Keskustorin visiotyö, Länsikeskustan katuverkon yleissuunnitelma ja Länsikeskustan visiotyö. Frenckellin asemakaavassa ja myynnissä huomioon.
- **Takon raitti**, L 40:
Pyritään aikaistamaan 2022 – 2023. Suunnittelu on aloitettu 2020.
- **Ratinan suvannon rantareitti Vuolteentori - Tampereen Stadion / Ratinan tunneli**, L 41, R 2:
Tilannekatsauksen yhteydessä linjatun mukaisesti kiirehditään ja selvitetään osana laajempaa kehittämishanketta.
- **Kävelyn ja pyöräilyn silta Särkänniemi - Mustalahti**, L 43 ja L 46:
Tulee siirtymään eteenpäin. Ratkaistaan osana Särkänniemen laajempaa kehittämistä ja asemakaavaa. Särkänniemen ja keskustan välisen kävely-yhteyksien kehittäminen tunnistettu erittäin tärkeäksi.
- **Ratinan suvannon ja stadionin kokonaisuuden kehittäminen** L 44
Rantojen ja kulkureittien kehittäminen tunnistettu erittäin kiireelliseksi. Kehittämishanke ohjelmoitu alkavaksi laajana sateenvarjohankkeenaan. Huomioon Viinikanlahden kilpailussa 2020 ehdotetut uudet vesistösilat.
- **Järvikeskus**, R 16:
Tulee siirtymään eteenpäin. Eteneminen osana Särkänniemen laajempaa kehittämistä.
- **Viinikan liikenneympyrän alue**, R 24
Pinnikadun alikulkusillan uusiminen, suunnittelu 2019, toteutus 2020.
- **Hämeenpuisto**, U 1 ja **Nalkalanranta**, U 8:
Tarkastellaan tarkemmin osana Länsikeskustan visiotyötä. Hämeenpuistossa asemakaavamuutos vireillä. Nalkalanrannassa toteutettu parannuksia.

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

Muutosesitykset kaupunginhallituksen 14.5.2018 §223 hyväksymään hanketaulukkoon: 3/4

- **Mokkapuisto, U 7**
Valmistuu kesällä 2020 samalla kun Hämeensillan uusi kävelyaukko. Otettu huomioon mahdollisuus Takonraittiin.
- **Tammelantori, U 12**
Torin ja siihen liittyvän kaupunkiympäristön kehittäminen kokonaisvaltaisesti ml toriparkki, torihalli ja torikorttelit. Vaatii konseptikehittämistä , asemakaavamuutoksen ja väliaikaisen torin järjestelyt, toteutus alustavasti aikaisintaan 2025.
- **Pyynikintori, U 13:**
Suunnittelu jatkuu 2020, suunnittelu ja toteutus 2021 – 2022. Siirtynee eteenpäin.
- **Sorinaukio, U 14:**
Suunnittelu alkanut 2019 - 2020, suunnittelu ja toteutus 2021 – 2023. Osatoteutus 2020 -2021 liittyen liikenne- ja kulkuyhteyksiin ml. Raitiotie ja keskustan bussiterminaalin osaratkaisui.
- **Hämeenkatu, U 20:**
Toteutus jatkuu 2022
- **Pirkankatu, U 21:**
Toteutus jatkuu 2020
- **Itsenäisyydenkatu, U 22:**
Toteutus jatkuu 2020
- **Pinninkatu Tullin alueella, U 23:**
Suunnittelu jatkuu 2020, suunnittelu ja toteutus 2021 – 2023
- **Pinninkatu Tammelassa, U 24:**
Suunnittelu alkanut 2019, suunnittelu ja toteutus 2020 – 2023 vaihteittain.
- **Åkerlundinkadun kattaminen, U 26**
Projekti toistaiseksi jäissä . Kohdan voi poistaa. Toteutettu ns. tähtikatuna. Kattamista ei pidetä enää toteutuskelpoisena.
- **Kalevantien kävely- ja pyöräilyreitit, U 28**
Suunnittelu jatkuu 2020
- **Tammelan viherverkkoselvitys, U 33**
Selvitys valmis 2020 ja ensimmäisten pilottikohteiden toteutus alustavasti 2020 kävelykehällä.
- **Amurin viherverkkoselvitys, U 34**
Selvitys jatkuu 2019
- **Kansi ja Areena, pohjoinen, A 5**
Suunnittelu 2019 - 2021, toteutus 2022 -2025

Liite. Etenemissuunnitelman muutokset

Muutosesitykset kaupunginhallituksen 14.5.2018 §223 hyväksymään hanketaulukkoon: 4/4

- **Asemakeskus**, L 1, L 2, R 5, U 18, E 8, E 13:
Tilannekatsauksen yhteydessä linjatun mukaisesti. Toteuttamista kiirehditään.
- **Viinikanlahti**, R 7, U 6, A 3
Tilannekatsauksen yhteydessä linjatun mukaisesti. Kilpailu ratkaistu ja esitetään jatkettavaksi voittajatyön pohjalta. Kehittäminen, suunnittelu ja asemakaavoitus rinnakkaisina. Toteutus 2024-2035 vaiheittain.
- **Länsikeskustan visiotyö, R XX (uusi)**
Käynnistynyt omana sateenvarjohankkeenaan 2020. Nivoo yhteen ja verkottaa Tammerkosken länsipuolen kehittämishankkeet. Jatkoa Keskustorin visiotyölle ja Läntisen keskustan katuverkon yleissuunnitelmalle. Yhteistyökumppanina kiinteistöjen omistajia. Toteutus vaiheittain erillishankkeiden kautta.
- **Sorin alueen kehittäminen, R XX (uusi)**
Käynnistymässä omana sateenvarjohankkeenaan. Nivoo yhteen ja verkottaa Sorin aukion ja areenan eteläpuoliset kehittämishankkeet Viinikanojalle ja Viinikanlahdelle saakka. Toteutus vaiheittain erillishankkeiden kautta.
- **Ratinan suvannon ja Laukontorin alueen kehittäminen, R XX (uusi) ja U XX (uusi)**
Käynnistymässä omana sateenvarjohankkeenaan. Nivoo yhteen ja verkottaa alueen kehittämistarpeet kokonaisuutena ja yksittäiset hankkeet. Toteutus vaiheittain erillishankkeiden kautta.
- **SURE-turvallisuushanke, K XX, U XX (uusi)**
Keskustan kaupunkiturvallisuuden kehittäminen ml tapahtumaturvallisuus. Käynnistynyt 2019 ja jatkuu.
- **Valoviikot Hämeenkadulla ja keskustassa, K XX (uusi)**
Valoviikot keskustan elinvoiman, elävyyden ja vetovoiman vahvistajana. Hämeenkadun uusituvat rakenteet käyttöön 2021. Jatkuva kehittäminen.
- **Keskustan asiointiselvitys, L XX (uusi) , E XX, L XX (uusi)**
Selvitetään suunnittelun ja kehittämisen taustaksi kyselytutkimuksella keskustassa liikkuvien ihmisten liikkumistapoja ja liikkumisen syitä. Soveltaen Helsingin vastaavaa.

KESKUSTAN SEURANTAJÄRJESTELMÄ

uusin päivitys tehty 10.1.2020

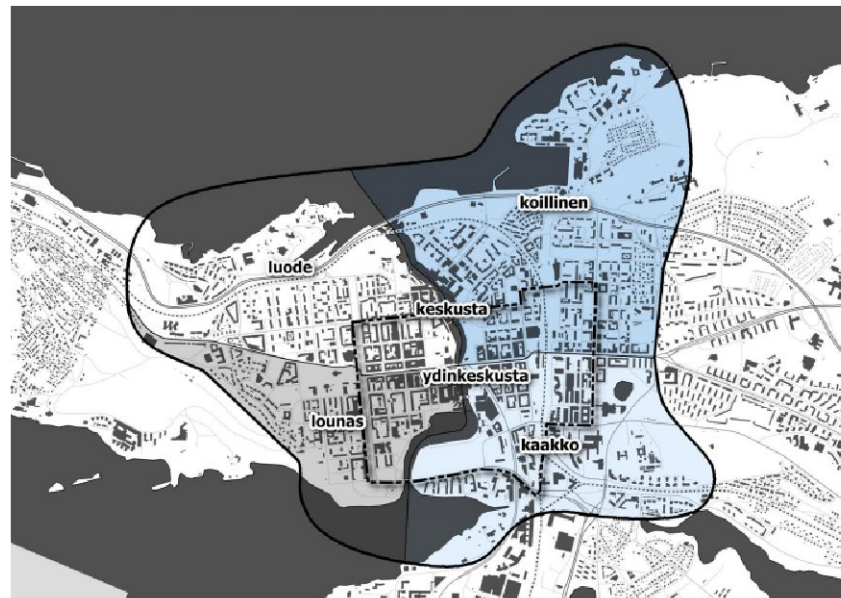
TAMPEREEN KESKUSTA 2030

Tampereen keskustan kehittämisen seurantajärjestelmä

Tampereen keskustan seurantajärjestelmässä seurataan keskustan kehittymistä tärkeimpien demografisten ja kaupunkikehittämiseen liittyvien tunnuslukujen ja tietojen avulla. Seurantajärjestelmä tukee keskustan strategisen osayleiskaavan ja Viiden tähden keskustan kehittämissuunnitelman toteutumisen seurantaan ja auttaa arvioimaan keskustan merkitystä ja vetovoimaa kaupungin ja kaupunkiseudun keskuksena. Koko keskustan kehityskulkujen tarkastelujen rinnalle on haluttu tuoda myös keskustan sisäistä dynamiikkaa kuvaavaa seurantaan ja siksi keskustasta on jaettu vielä pienempiin osa-alueisiin, joita seurataan erikseen.

Oheisessa kartassa näkyvät keskustan kehittämissuunnitelman kokonaisuus sekä sen sisälle rajatut keskustan seurantajärjestelmän osa-alueet: ydinkeskusta sekä Tammerkosken ja Hämeenkadun jakamina keskustan koillinen, kaakoinen, lounainen ja luoteinen osa-alueet.

Lisätietoa: <https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ohjelmat/viiden-tahden-keskusta.html>

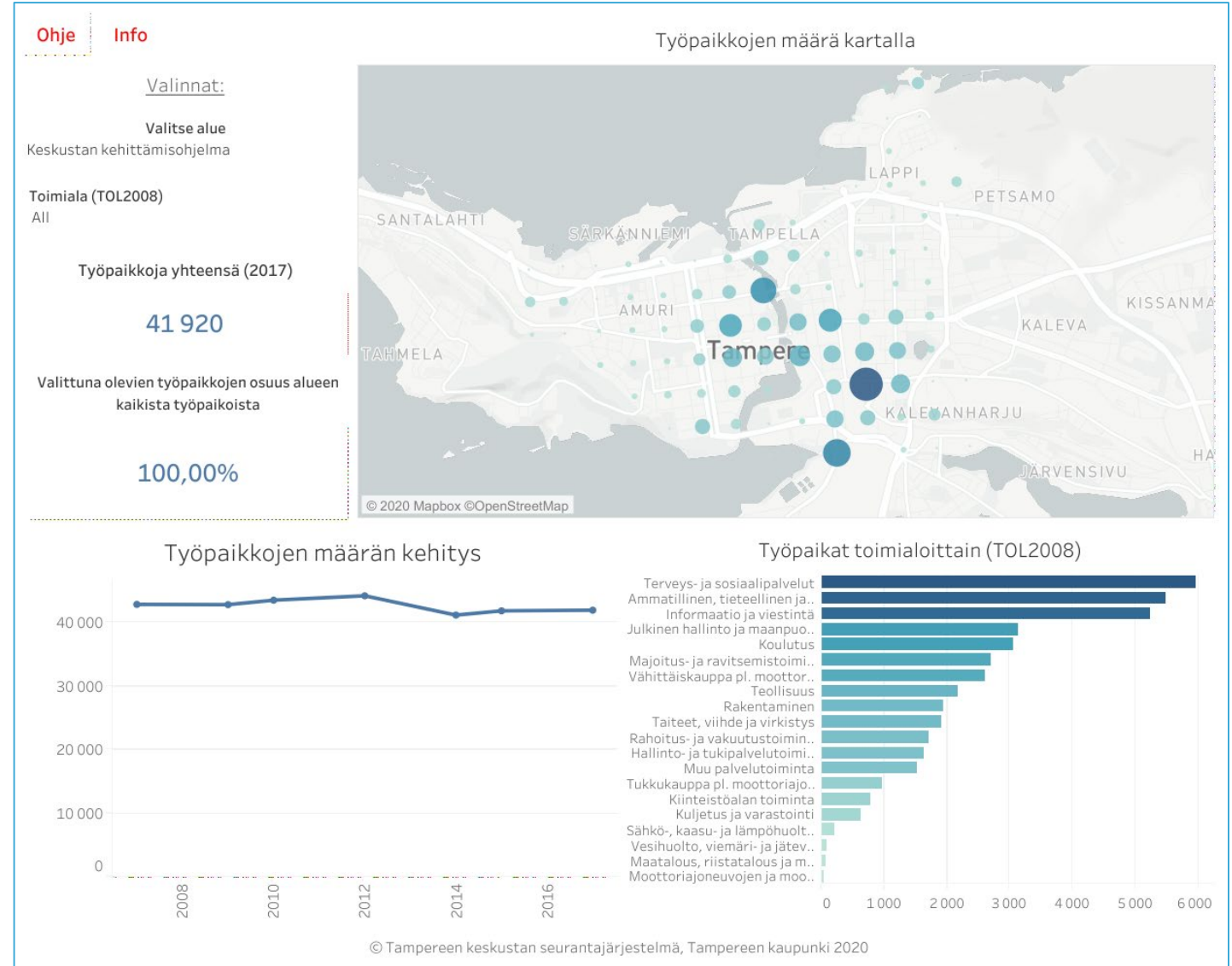
Toteutus: Tietojohtaminen, Tampereen kaupunki..

Keskustan seurantajärjestelmä

Työpaikkatiedot 2017

Työpaikkojen määrän ja kehityksen seuranta on haasteellista. Keskustan alueella olevien yritysten tilastoista saatavat työntekijämäärät eivät anna todenmukaista tietoa keskustan työpaikkojen määrästä. Tämän tavoitteen seurannan parantamiseksi on suunniteltu uusien ja eri näkökulmista työpaikkojen määrää kuvaavia seurantakeinoja ja mittareita. Nykyisen keskustan tilastoalueen yritysten työpaikkamäärien rinnalle on mietinnässä liike- ja toimitilarakentamista koskevan rakennusoikeuden määrän muutoksen seuranta sekä keskustassa sijaitsevien työpaikkojen määrästä ja laadusta.

Keskustan seurantajärjestelmä

Väestötiedot 2019

Ohje Info

Valinnat:

Valitse alue

Keskustan kehittämissohjelma

Asukkaiden ikä

0 to 107

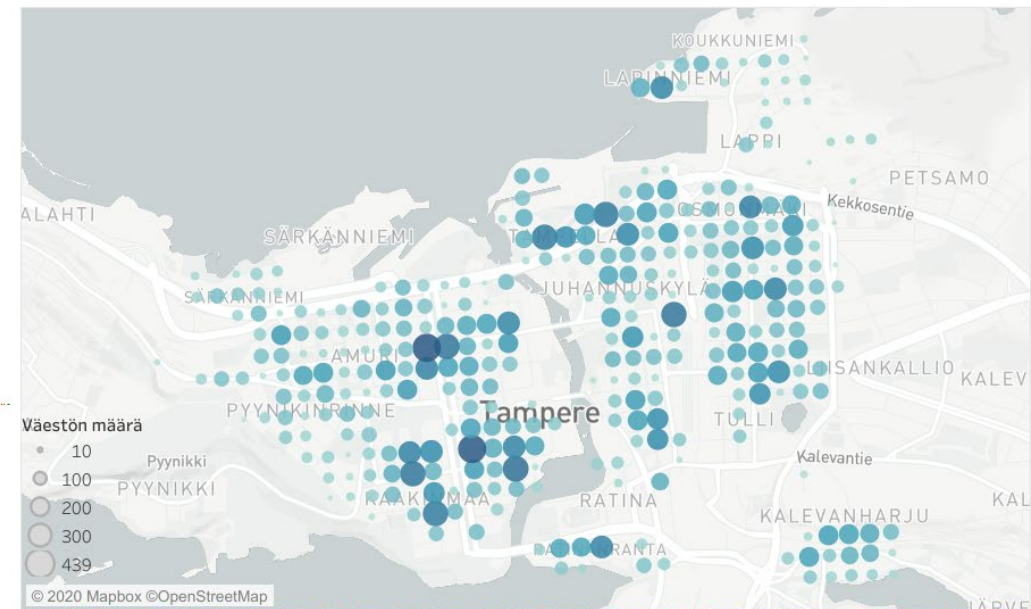
Väestö yhteensä

41 318

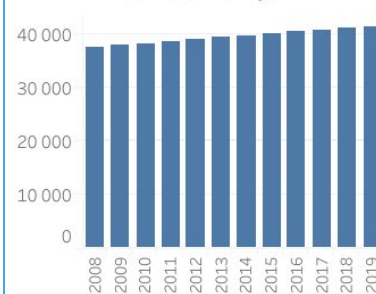
Valittuna olevan väestön osuus
alueen väkiluvusta

100,00%

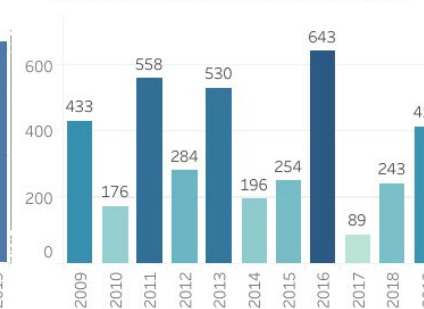
Väestön määrä kartalla

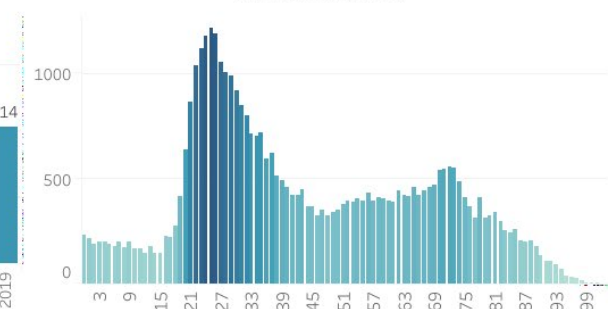
Väkiluvun kehitys

Väkiluvun muutos ed. vuoteen verrattuna

Väestön ikärakenne

Huom! Tässä ilmoitetut väestömäärät eivät ole virallisia tilastolukuja. Lisätietoja infopainikkeesta.

© Tampereen keskustan seurantajärjestelmä, Tampereen kaupunki 2020

Keskustan seurantajärjestelmä

Rakentaminen 2000 - 2019

Ohje Info

Valinnat:

Valitse alue

Keskustan kehittämissuunnitelma

Käyttöönottovuosi

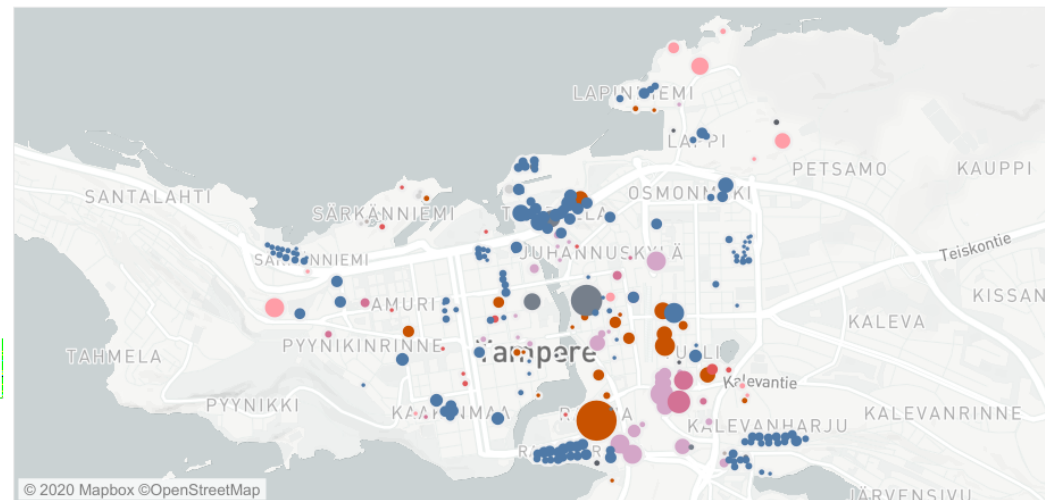
2000 to 2019

and Null values

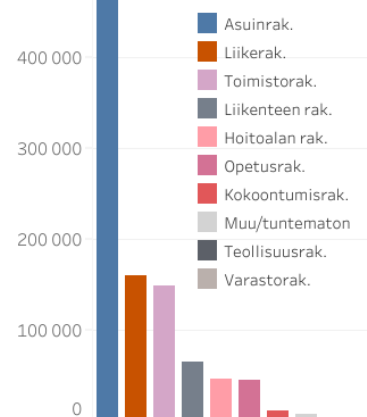
Uutta kerrosalaa yhteensä
valittuina vuosina (k-m²)

969 444

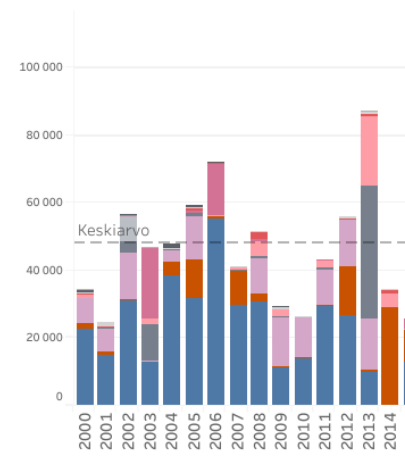
Kartta: Käyttöönotetut uudet rakennukset ja laajennukset rakennustyypeittäin vuodesta 2000 alkaen

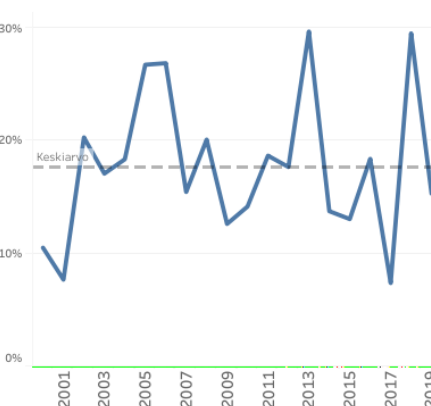
Uutta kerrosalaa rakennustyypeittäin (k-m²)

Uutta kerrosalaa vuosittain (k-m²)

Alueelle rakennetun kerrosalan osuus koko kaupungin yhteenlasketusta kerrosalasta vuosittain (%)

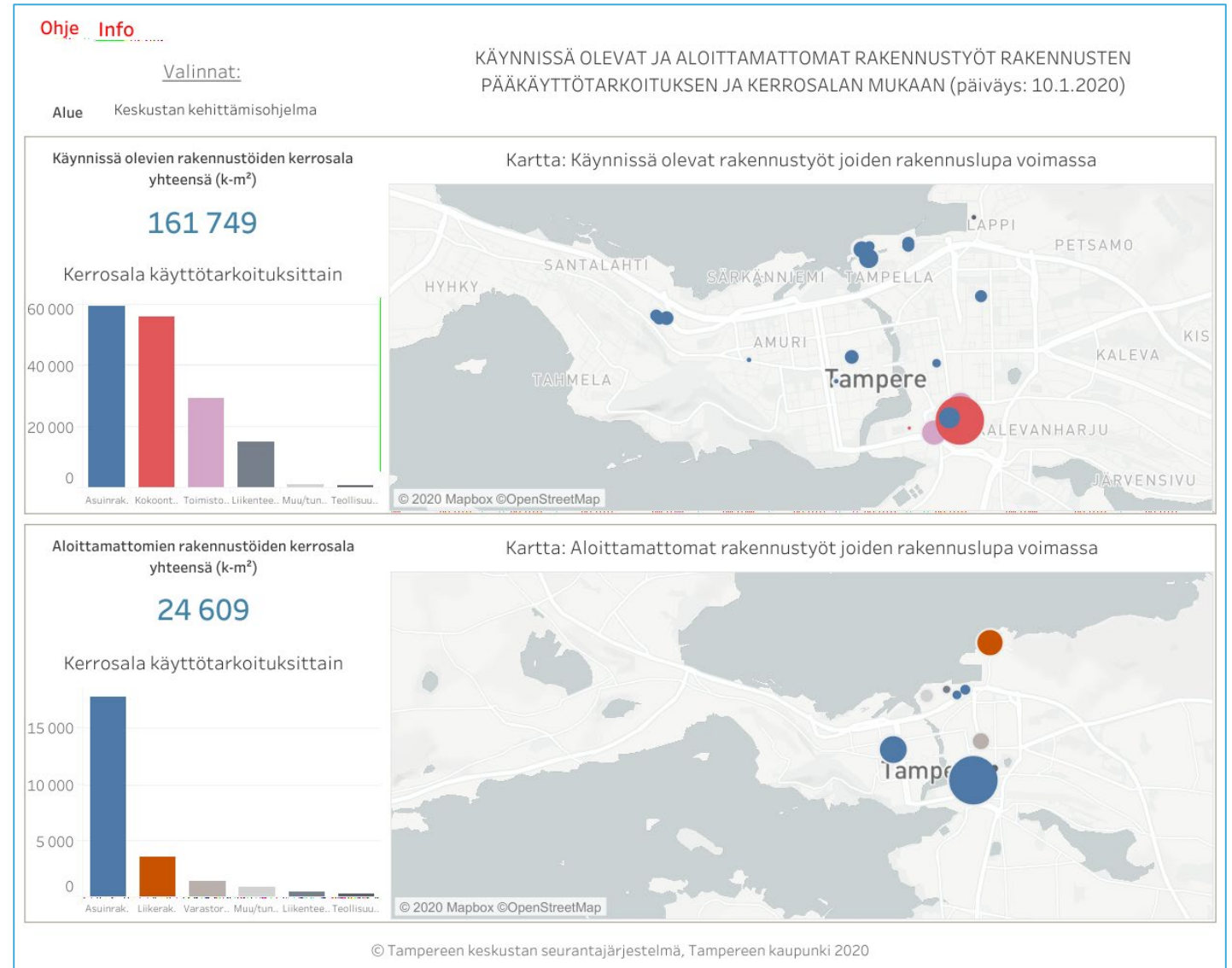

© Tampereen keskustan seurantajärjestelmä, Tampereen kaupunki 2020

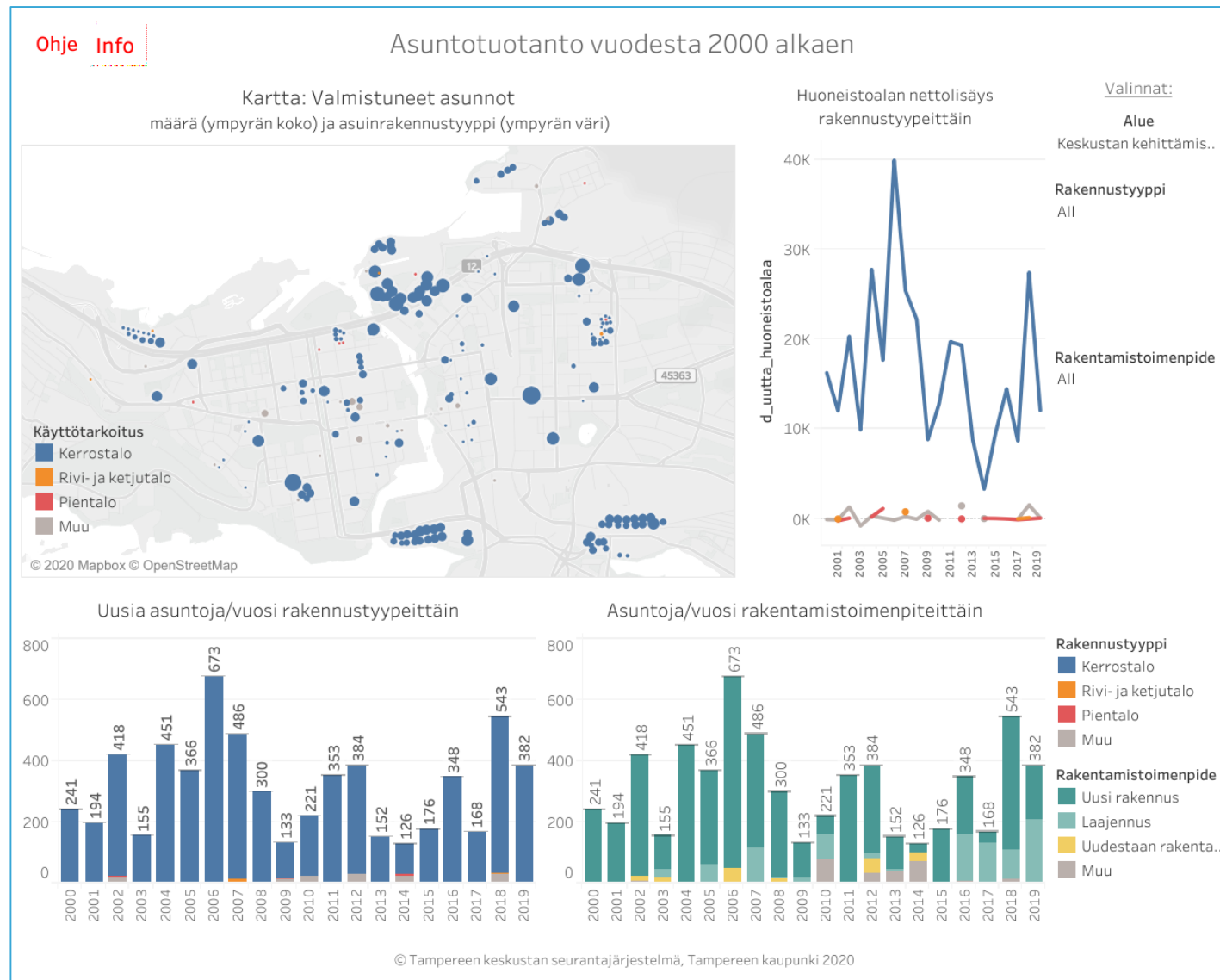
Keskustan seurantajärjestelmä

Rakentaminen käynnissä ja aloittamattomat 10.1.2020

Keskustan seurantajärjestelmä

Asuntotuotanto 2000-2019

Keskustan seurantajärjestelmä

Asuminen 2018

Ohje Info

Väestö yhteensä

41 318

Yksin asuvia

16 031

Asuntokuntia

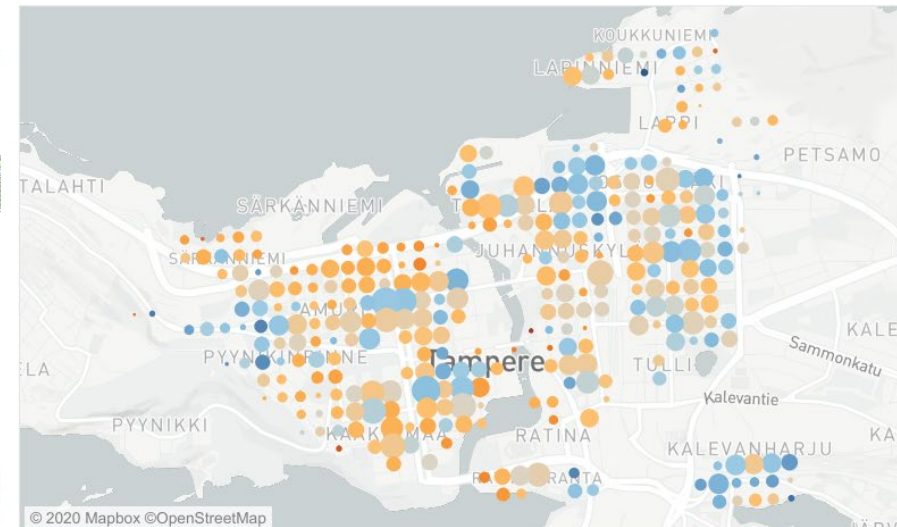
26 719

Keskimääräinen
asumisväljyys (m²/hlö)

37,99 m²

Asuminen

Kartta: Asumisväljyys (väri) ja asuntokuntien lukumäärä (ympyrän koko)

Valinnat:

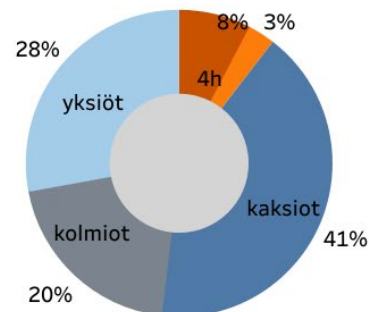
Asukkaiden ikä:
0 to 104

Alue
Keskustan
kehittämissuunnitelma

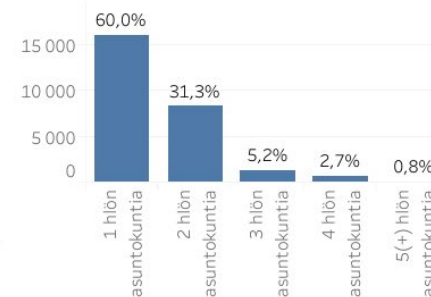
Asuinpinta-ala/hlö
18,62 m² 82,33 m²

Asuntokuntien lkm
100m*100m ruudussa
4
100
200
300
434

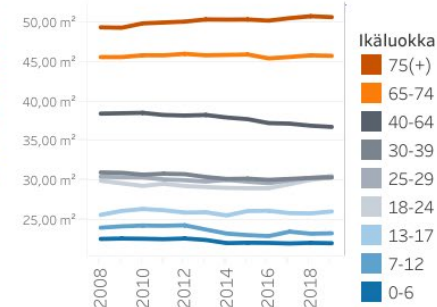
Asuttujen huoneistojen
asuntotyyppijakauma

Asuntokuntien jakauma asuntokunnan
koon mukaan

Asumisväljyyden kehitys
ikäluokittain

Keskustan seurantajärjestelmä

Työmatkat 2017

